

GENTSE MEMORIEDAGEN: 26-27 APRIL

26 April 1591

De Jezuiten kopen van de dochter van Hembyse het ouderlijk huis in de Volderstraat.

26 April 1595

Dood van Livinus Van der Beken.

Deze Gentse humanist, dichter, rechtsgeleerde en filosoof was ook gekend onder de naam van "Torrentius".

Is Bisschop geweest van Antwerpen en Aartsbisschop van Mechelen.

Schreef een Latijnse dichtbundel "Poemata Sacra".

26 April 1799

Geboorte van Judocus Jan Steyaert.

Hij stierf op 19 april 1858. (Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1999 - N° 3 p. 163).

26 April 1800

Door een politiecommissaris, vergezeld van een stadstrompetter, wordt in alle wijken afgekondigd dat een premie van 96 fr. zal uitbetaald worden aan de vrijwilligers die zich als plaatsvervangers zullen aanmelden van de aan de conscriptie onderworpen jongelingen.

26 April 1843

Geboorte van Paul De Vigne.

Hij stamde uit een begenadigde familie. Zijn vader Pierre was de maker van het standbeeld van Jacob Van Artevelde, zijn zusters Emma, Malvina en Louise waren schilderessen, zijn nonkel Felix was een gekende schilder, specialist in middeleeuwse klederdracht en leraar aan de Academie, zijn nonkel Edouard was een etser en zijn kozijn Edmond, de architect, bouwde de Vlaamsche Theater.

Vanaf zijn 13e volgt hij lessen aan onze Academie waar zijn vader de beeldhouwkunst onderwijst. In 1863, hij is dan 20 jaar, gaat hij werken in Antwerpen bij de beeldhouwer Gerard Van der Linden en hij laat zich aldaar inschrijven aan de Academie. Na een 7-tal jaren in Antwerpen doorgebracht te hebben vertrekt hij op eigen kosten naar Italië. Daar komt hij zeer onder de indruk van Donatello die hij "de grootste van allen" noemt. Hij huurt een atelier in Rome en het is daar dat zijn prachtig vrouwenbeeld "Heliotrope" tot stand komt. Ons

Museum voor Schone Kunsten mag zich verheugen in het bezit ervan. Hij had reeds de aandacht op zich gevestigd toen hij nog in Antwerpen was. In de catalogus van het Driejaarlijks Salon van Gent kunnen wij lezen: "Het Salon is getuige van het gelukkig debuut van Paul De Vigne, geroepen om de grootste luister te werpen op een naam die reeds zulk een felle klank in de kunstwereld heeft."

In 1873 is hij een tijdje in Gent, maar het jaar nadien installeert hij zich in Brussel. In 1877 wordt hem de uitvoering toevertrouwd van het monument "Louis Van Houtte" in Gentbrugge.

In 1880 sterft zijn goede jeugdvriend Lieven De Winne. Hij zal een monument voor hem maken waarvan het marmer zich bevindt in het Museum van Brussel, het brons in dat van Gent.

Hetzelfde jaar ontstaat ook zijn "Couronnement de l'Art" die de façade versiert van het Museum voor Schone Kunsten in Brussel.

Wanneer Brugge in 1887 beslist een standbeeld op te richten voor Jan Breydel en Pieter De Coninck wordt er een internationale wedstrijd uitgeschreven. Er komen 17 ontwerpen binnen. Het bekroonde: dat van Paul De Vigne.

Enkele andere werken van hem: koppen van Jan Frans Willems, Charles Van Hulthem, Emmanuel Hiel, de marmeren Marnix van Sint-Aldegonde op de Zavel te Brussel, het grafmonument van Hippoliet Metdepenningen.

Paul De Vigne was niet alleen een uiterst bekwame beeldhouwer, maar tevens een zeer verdienstelijke pianist. Hij was één van die rijk gecultiveerde figuren die in onze moderne samenleving zo schaars schijnen te worden.

Hij stierf op 13 februari 1901, 58 jaar oud, en werd begraven op het kerkhof van Laken.

26 April 1908

Inhoudiging van het eerste standbeeld van Graaf Oswald de Kerchove de Denterghem aan de Zuidstatie.

Dit werk van Jef Lambeaux, dat hem al zittend voorstelde viel niet zeer in de smaak van het publiek. Gedurende de Eerste Wereldoorlog werd het door de Duitsers gestolen, samen met veel andere bronzen voorwerpen.

In 1923 kwam er aan het Graaf van Vlaanderenplein een nieuw gedenkteken. Het was een werk van de Gentse beeldhouwer Gustaaf Van den Meersch en stelde een Flora-figuur voor. In 1971 werd het overgeplaatst naar het Citadelpark en daar staat het feitelijk beter op zijn plaats, want Graaf Oswald was immers Voorzitter geweest van de "Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde" en van het "Comité der Floraliën".

26 April 1913

Opening van de Wereldtentoonstelling waaraan de Gentenaars nog altijd refereren als "d'Expositie van dertiene".

Een unieke gebeurtenis, want het was de allereerste keer dat hier een evenement plaatsvond van een dergelijk formaat. En wij kunnen nu wel zeggen: ook de laatste keer.

In 1905 had men een N.V. opgericht die de uitvoerbaarheid van een dergelijk project moest onderzoeken. Na 3 jaar studie was men tot de conclusie gekomen dat dit haalbaar was en in 1908 ging men over tot de stichting van de "Naamloze Maatschappij der Wereld- en Internationale Tentoonstelling van Gent". Een niet te onderschatten probleem was het vinden van een geschikte plaats voor een dergelijk groots project. Uiteindelijk opteerde men voor een terrein, grosso modo gaande van het Citadelpark (het park inbegrepen) tot aan de Sterre, in grote lijnen begrensd door de Kortrijkse steenweg en de Krijgslaan. Het huidig "Miljoenenkwartier" ligt zo wat in het hart van het gebeuren.

De hoofdingang bevond zich op de Kortrijkse steenweg ter hoogte van de Maaltebruggestraat. Het geheel was ontworpen door de toen nog jonge architect Oscar Van de Voorde.

Die 26 April 1913 was Gent te klein voor de toeloop van al de belangstellenden: scholen, fabrieken, kantoren waren gesloten en de Staat, Provincie en Stad hadden een dag verlof gegeven aan hun personeel. Velen wilden natuurlijk de Koning zien, vergezeld van Koningin Elisabeth en Prins Leopold. De Koninklijke trein stoomde het St-Pietersstation binnen om halfdrie. Na de officiële verwelkoming werd er overgestapt in de galakoetsen die hier de vorige dag aangekomen waren. Van het station ging het naar het Park, want de opening van de tentoonstelling viel samen met de opening van de 17e Floraliën. Beschrijven van wat er allemaal te zien was is niet doenlijk. Natuurlijk hadden al de deelnemende landen hun beste voetje voorgezet.

Een enorm succes kenden de secties "Oud Vlaanderen" en "Oud Gent" die ontworpen waren door de architect Valentin Vaerwyck. Deze 2 miniatuurstadjes die aan elkaar paalden bestonden uit reconstructies van historische gebouwen. Ook hier kunnen wij, helaas, niet in detail treden.

Alle Vlaamse steden hadden er aan gehouden een van hun historische gebouwen de zien reconstrueren, niet alleen die van het huidig Vlaanderen, maar ook Vlissingen, Hulst, Goes, Axel waren vertegenwoordigd en zelfs het Franse Aire-sur-la-Lys en Béthune met zijn belfort waren er bij.

Al deze reconstructies waren historisch volledig verantwoord. Charme en een onbeschrijflijke sfeer maakten van deze stadjes een geliefd uitgangskwartier. Spijtig genoeg moest na sluiting al dit schone afgebroken worden. De Expositie sloot definitief haar deuren op 3 November.

Een tegenvaller was, dat op economisch gebied, de oorlog van 14-18 al de verwachtingen vernietigde die men op dat gebied had mogen koesteren.

26 April 1949

De nieuwe Roeland wordt in de toren van het Belfort gehesen.

Dat was dan de 3e in de reeks.

De eerste "bancklocke" of "stormclocke" werd gegoten in 1314-1315 en in de toren geplaatst in 1325. Ze werd in 1540 door Keizer Karel verbeurd verklaard, maar hij deed wel een oogje toe, toen ze nog geen 3 jaar later al weer in het Belfort hing.

Om haar te luiden waren er 16 man nodig en haar slechte vorm maakte het hanteren ervan zeer moeilijk. In 1327 dacht men er reeds aan haar te hergieten. Die eerste Roeland werd gebroken in 1659 en haar klokspijs verdween in de nieuwe klokken die Hemony hier kwam gieten.

De 2e Roeland barstte in 1914 en is nu nog te zien op het Braunplein.

De 3e Roeland is een geschenk van het "Verbond van Gebuurtedekenijen van Gent" en werd aan de Stad aangeboden. Hij werd plechtig ingehuldigd op 14 November 1948, en luidde voor het eerst op 7 Mei 1949.

26 April 1990

Dood van Henri Maeren.

Was met zijn vrouw de bezieler van het Poppentheater "Magie".

Geboren op de Brugse Poort op 16 Oktober 1931 begon hij er mee op zijn 11e en leerde de stiel bij Joris Vandenbroucke.

Hij begon zijn eigen theatertje in de Haspelstraat in 1953.

Op 8 Oktober 1963 werd hij gehuldigd ter gelegenheid van de 1500e voorstelling.

Onze lezers zullen wel weten dat met zijn heengaan geen einde gekomen is aan zijn theatertje en dat de traditie op een schitterende wijze voortgezet wordt door zijn zoon Jean-Pierre.

27 April 1477

Maria van Bourgondië ontvangt in het St-Jorishof de gevolmachtigden van Keizer Frederik III die haar hand komen vragen voor de zoon van hun keizer. Het huwelijk van de toen 20-jarige Maria met Maximiliaan van Oostenrijk greep plaats op 19 Augustus 1477 in de kapel van het Prinsenhof.

27 April 1561

Dat onze schutters niet altijd uitblonken door hun behendigheid moge blijken uit hetgeen wij kunnen lezen in het Memorieboek:

"Den XXVIJen April was de papegay gheschoten by de guldebroeders van den grooten ende auden gulden van Sente Sebastiaen, welcke papegay stont van de sondach tot dysendach omtrent de noene, alle daghe daer naer schietende zon-

der cesseren eer hy afgeschoten wierd."

Er is wel een Gents spreekwoord dat zegt: "Alle scheute zijn gien haoze", maar algelijk...

27 April 1579

"Den 27en gaf het Magistraet aen de Wacht van Akkerghem alle de Bouwstoffen, die zy konden afbreken van de kerke van S.Marten, tot buyt: want men wilde de zelve gheheel afbreken en te niet doen, om de Nesten en Schuytplaetsen van de Paepen, zoo zy zeyden, zoodanig uyt te roeyen, dat zy noyt meer tot de zelve en zouden kunnen wederkeeren."

27 April 1609

Opening van het College der Augustijnen.

Bij de opening waren er 175 studenten ingeschreven. Zij deden de Jezuïeten een vinnige concurrentie aan. In tegenstelling met deze laatsten onderwezen zij ook de "Vlaemsche en de Fransche taele".

In 1771 telde zij 160 leerlingen tegen 110 bij de Jezuïeten in hetzelfde jaar.

7 Oud-studenten werden uitgeroepen tot Primus aan de Universiteit van Leuven.

Het College werd afgeschaft in 1796.

27 April 1744

Karel van Lotharingen legt op de Vrijdagmarkt de gebruikelijke eed af in naam van Maria-Theresia.

Hij was getrouwd met Aartshertogin Maria-Anna, zuster van Maria-Theresia die dus zijn schoonzuster was. Een dubbele schoonzuster in feite, want zij was getrouwd met zijn broer.

Deze joviale figuur, "Pastor Bonus" bijgenaamd was Gouverneur-Generaal der Nederlanden van 1744 tot 1780.

Geboren te Lunéville in 1712 stierf hij in Tervuren in 1780.

27 April 1836

Dood van Kanunnik Ambrosius Goethals.

Hij verving een tijdje Monseigneur de Broglie.

Onder het Hollands Bewind werd hij gevangen genomen en voor het Assisenhof van Brussel gebracht onder beschuldiging van opstand tegen het Staatsbestuur, maar hij werd vrijgesproken.

27 April 1837

Dood van Bernard De Pauw.

Richtte in 1804, samen met Lieven Bauwens, een kaardenfabriek op in de Lange Violettenstraat. Lieven Bauwens was zijn schoonbroer, hij was immers getrouwd met diens zuster Sophie.

De zaak zou later gekend worden als Prayon-De Pauw.

Hij was ook Directeur van de gevangenis.

27 April 1839

De Draak wordt van het Belfort gehaald.

Dat was natuurlijk niet de eerste keer. Onze Draak werd in de loop der jaren nogal eens naar beneden gehaald, 't zij om ze te herstellen, 't zij bij de transformatie van de toren. Dit gebeurde een eerste keer in 1445, ze werd toen hersteld en opnieuw verguld. Heel die operatie nam slechts 14 dagen in beslag. Ze kon opnieuw van dichtbij bekeken worden in 1543, 1684, 1743 en 1711.

Toen zij naar beneden kwam in 1839 voor de bouw van een nieuwe toren bleek het arme beest zo toegetakeld te zijn door ouderdom en blootstelling aan weer en wind dat aan herstellen niet meer kon gedacht worden. Zij had 459 jaar trouwe dienst gedaan en over Gent gewaakt, zij het dan ook niet altijd met evenveel succes.

De nieuwe Draak (de 2e dus) werd op het Belfort gehesen in 1854. Onze toren had daar 15 jaar gestaan zonder Draak.

Taalpuristen zullen ongetwijfeld de wenkbrauwen gefronst hebben omdat wij, wanneer wij het over de Draak hadden, het woord "zij" gebruikten. Wij weten het, "draak" is mannelijk, maar de Gentenaars hebben dit dier altijd vereenzelvigd met een vrouwelijke figuur. Waar we verder niets willen mee insinueren...

27 April 1868

Stichting van "De Vrijheidsliefde".

"De Vrijheidsliefde" was de eerste van de zogenaamde "Laurentkringen". Ze werden opgericht door François Laurent met als doel de geestelijke ontwikkeling van de jonge arbeiders. "De Vrijheidsliefde" was een kring voor jongens en was gevestigd op de Muide.

Weldra volgde "Vreugd en Deugd" voor meisjes op de Brugse Poort.

Later volgden nog "Nut en Vermaak", "Vermaak in 't Leeren", " 't Werk Vereedelt", "Leeren Vereert", "Geluk in 't Werk", "Werken en Leeren", "Help u Zelf", "Volksvljt".

"De Vrijheidsliefde" bestond uit 2 categorieën: de Volwassen werklieden (vanaf 16 jaar) die de eigenlijke genootschap vormden en de afdeling van de "Beschermelingen" beneden de 16 jaar.

Tijdens de eerste jaren van haar bestaan kwamen de leden samen in een stadschool die aan haar beschikking gesteld werd door de Stad.

In 1877 werd een nieuw lokaal opgetrokken op de hoek van de Gasmeterlaan en de Spaarstraat. De Kring telde toen 555 effectieve leden en 358 beschermelingen. Al deze leden stonden wekelijks 10 centimen af en hiermee werd de oprichting bekostigd van een bibliotheek en 2 toneelverenigingen. Op maandagavonden werden lessen Nederlands, Frans, Duits en Engels gegeven door onderwijzers en jonge advocaten zoals Albert en Hippolyte Callier.

Ook de zondagnamiddag waren er activiteiten: zij omvatten zang, voordrachten, lezingen, toneel, enz... Rond 1870 was de koorleider Isidoor De Vos, ook Lieven Duvosel is er nog koorleider geweest.

27 April 1902

De "Melomanen" geven een concert in de zaal van het Casino die prachtig versierd is met orchideeën. Het oratorium "Lucifer" van Peter Benoit wordt uitgevoerd door 700 zangers in aanwezigheid van de Gravin van Vlaanderen.

27 April 1905

Geboorte van Gontran Van Severen.

Na St-Barbara ging hij studeren aan de Universiteit waar hij, onder andere, Karel Van De Woestijne als prof had.

Doctor in de Rechten en Filologie. Geschiedkundige. Medewerker van "La Flandre Libérale". Auteur van "Le Traité de Gand". Vertaler van het boek van Paul De Ryck "Gent, Burcht van Vlaanderen".

Lid van de Oostvlaamse Afdeling van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen". Bourgondiër en wijnliefhebber.

Deze francofoon kon zich minder vlot uiten in het Nederlands, maar sprak daarentegen perfect Gents.

Hugo COLLUMBIEN